

Берегович Л.В., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирева В.П., к.ю.н., доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГОСПОДАРСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ В СФЕРІ АВІАЦІЇ В УКРАЇНІ

Сучасні умови провадження господарської діяльності свідчать про те, що підприємство наодинці може мати певні здобутки у визначеній сфері, однак досягнення справжнього успіху та отримання прибутків, які і є свідченням вдалого провадження бізнесу, залежить від співпраці з іншими суб'єктами господарювання, які здійснюють пов'язану діяльність у відповідній сфері. І самі підприємці усвідомили, що задля того, щоб успішно працювати в умовах ринкової конкуренції та реалізовувати значні фінансово-промислові проекти, підприємствам уже недостатньо функціонування в рамках окремих розрізнених суб'єктів, і тому вони прагнуть об'єднуватись у групи підприємств за галузевим, територіальним чи іншим принципом.

На сьогодні в Україні господарські об'єднання створені у найбільш важливих сферах діяльності держави: авіабудівній (Державний авіабудівний концерн «Авіація України»), торфовидобувній (Державний концерн «Укрторф»), ядерній енергетиці (Державний концерн «Ядерне паливо»), спиртовій (Державний концерн «Укрспирт»), телерадіомовлення (Концерн радіомовлення, радіозв'язку та телебачення) та інших. Основою державного регулювання діяльності цивільної авіації України є законодавча і нормативно-правова база, що складається з Конституції України, Закону України «Про транспорт», Повітряного кодексу України, Господарського кодексу України та інших законодавчих актів, національних нормативно-правових актів, державних і галузевих стандартів, керівних документів по стандартизації, нормативно-правових актів колишнього МЦА СРСР, які не втратили своєї актуальності і не суперечать Конституції і чинному законодавству України, дійсних для України актів міжнародного повітряного права, документів міжнародних організацій, членом яких є Україна.

Водночас існує на сьогодні нормативне регулювання є недостатнім та потребує вдосконалення з урахуванням реальних потреб розвитку. На сьогодні єдиним законодавчим актом, який

містить норми, що регулюють порядок створення і діяльності об'єднань суб'єктів господарювання, є Господарський кодекс України [2, с. 323]. Проте, Господарський кодекс регламентує ці питання досить схематично, оскільки він є актом, що встановлює правові основи (засади) господарської діяльності (господарювання) та врегульовує широкий спектр суспільних відносин, що унеможливорює детальне врегулювання питань, пов'язаних із діяльністю господарських об'єднань, особливо державних.

Проблемою українського законодавства в даній сфері авіації є колізія термінології, а саме, її неузгодженість, так як в різних нормативно-правових актах міститься різне формулювання термінів. Наприклад, нормативно-правові акти містять різні словосполучення зі словом «авіація». Так, у чинному ПК України авіаційна діяльність визначається як діяльність фізичних і юридичних осіб у галузі авіації та/або організація повітряного руху України п. 1 ч. 1 ст. 1 [1]. Також у п. 102 ч. 1 ст. 1 зазначеного кодексу «цивільна авіація розуміється як авіація, яка використовується для задоволення потреб економіки і громадян у повітряних перевезеннях і авіаційних роботах, а також для виконання польотів у приватних цілях» [1]. У ст. 32 Закону України «Про транспорт» від 10.11.1994 р. зазначено: «До складу авіаційного транспорту входять підприємства повітряного транспорту, що здійснюють перевезення пасажирів і вантажів, багажу, пошти, аерофотозйомки, сільськогосподарські роботи, а також аеропорти, аеродроми, аероклуби, транспортні засоби, системи управління повітряним рухом, навчальні заклади, ремонтні заводи цивільної авіації та інші підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, що забезпечують роботу авіаційного транспорту» [4].

Досить важливим кроком в правовому регулюванні діяльності господарських об'єднань у сфері авіації було підписання 21 березня 2017 року Президентом України Петром Порошенком закону № 1965-VIII «Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації». Таким чином було затверджено нову державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації [3].

Отже, на сьогодні існують певні колізії в правовому регулюванні діяльності господарських об'єднань у сфері авіації, проте, з кожним роком, шляхом підписання міжнародних угод, та прийняттям відповідних постанов та законів, ці колізії набувають меншого характеру впливу.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.

2. Старко О. Л. Господарські об'єднання авіаційних підприємств в Україні: загальна характеристика / О. Л. Старко, Р. В. Романенко // Безпека людини в умовах глобалізації: сучасні правові парадигми: матеріали VII Міжнародної наук.-практ. конф. – К.: НАУ, 24 лютого 2017 р. – Тернопіль: Вектор, 2017. – Т. II. – С. 323-325.

3. Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 21 березня 2017 р. № 1965-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 16. – Ст. 199.

4. Про затвердження Положення про використання повітряного простору України: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 р. № 401 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/401-2002-p>

УДК 346.1:656.073 (043.2)

Бузун О.О., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирева В.П., к.ю.н., доцент

ДОСУДОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ ЩОДО ПЕРЕВЕЗЕННЯ АВІАЦІЙНОГО ВАНТАЖУ

До моменту внесення змін у ГПК України від 03 жовтня 2017 року положення щодо досудового врегулювання господарських спорів містились у ст. 5-11 розділу II ГПК України. Зі змінами нової редакції ГПК України такого розділу не містить, а замість нього, загальні засади досудового порядку вирішення господарських спорів, що закріплюються у двох частинах ст. 19 ГПК України.

Так у ч. 1 ст. 19 ГПК України змінює зазначене правило з «дозволено усе, що не заборонено законом» на «дозволено все, що не є обов'язковим», закріплюючи, що «сторони вживають заходів для досудового врегулювання спору за домовленістю між собою або у випадках, коли такі заходи є обов'язковими згідно із законом». Тобто законодавець, визнаючи у ст. 4 оновленого ГПК України, що «право на звернення до господарського суду в установленому цим Кодексом порядку гарантується», та підкреслюючи, що «ніхто не може бути позбавлений права на розгляд його справи у господарському суді, до юрисдикції якого вона віднесена законом», по суті, усуває дане положення, а також ставить під сумнів